

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS KERETEI ÉS KORLÁTAI AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Dr. Finta István – Dr. Brucker Balázs

Területfejlesztési szakmai konferencia a Balatoni
Integrációs és Fejlesztési Ügynökség és a Magyar
Tudományos Akadémia Regionális Tudományok
Bizottsága Területpolitikai Albizottság
szervezésében

Siófok, 2025. január 24.

BEVEZETÉS

- ❑ Európai Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa (2016): a „*regionális és helyi önkormányzatok [...] felelősek az uniós politika és jogszabályok 70%-ának végrehajtásáért*”.

- ❑ Nem mellékes kérdés, hogy az uniós intézményekben milyen lehetőség van a szubnacionális szinten jelentkező igények és problémák becsatornázására az uniós döntéshozatalba.

A SZUBNACIONÁLIS SZEREPLŐK UNIÓS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK INTÉZMÉNYI KERETEI

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

- A SZUBNACIONÁLIS SZEREPLŐK (települési és területi önkormányzatok) CÉLJAI AZ UNIÓS TÉRBEN:
 - információszerzés;
 - kapcsolatépítésépítés;
 - érdekérvényesítés.

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

- UNIÓS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉSI CSATORNÁK:
 - a „nemzeti út”;
 - a „brüsszeli stratégia”;
 - a Régiók Európai Bizottsága;
 - az európai érdekszövetségek és hálózatok;
 - a brüsszeli szubnacionális képviseleti irodák.

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

□ NEMZETI ÚT:

- A nemzeti út azt jelenti, hogy az érdekeik érvényesítésére törekvő szubnacionális egységek a kormányzati szervekkel és intézményekkel, illetve az adott tagállam Európai Unió melletti Állandó Képviseletével kialakított kapcsolatok révén próbálják meg a Tanácsban kifejezésre jutó nemzeti álláspontot befolyásolni.
- Eredményesség feltétele: kormányzat és a települési vagy területi önkormányzat vezetése, illetve a közgyűlési többség: azonos politikai oldal.

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

□ „BRÜSSZELI STRATÉGIA”:

- A „brüsszeli stratégia” lényege, hogy az érdekeik érvényesítésére törekvő szubnacionális szereplők a szupranacionális uniós intézményekbe – elsősorban a Bizottságba és az Európai Parlamentbe – próbálják meg érdekeiket becsatornázni.
- Az önkormányzatok többségében nincs olyan szakember, aki megfelelően ismerné az uniós intézményrendszer működését és a döntéshozatali mechanizmusokat, és követni tudná az EU-ban zajló jogalkotási folyamatokat...

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

□ „BRÜSSZELI STRATÉGIA”:

➤ Európai Bizottság:

- Jogalkotás kezdeményezés (direkt vs. indirekt)
- Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság (DG REGIO)
- Fontos szerep: kohéziós politika végrehajtása

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

□ „BRÜSSZELI STRATÉGIA”:

➤ EP:

- „a polgárok hangja”
- Nem nevesített feladata a települési és területi önkormányzatok érdekeinek becsatornázása az EU döntéshozatalába
- Legtöbb tagáram, így hazánk is: egyetlen választókerületet alkot (kiv.: Belgium, Írország, Lengyelország, Olaszország) – képviselői profil meghatározó
- Gyakori kapcsolat ögy-i és önkormányzati képviselőkkel (azonos politikai oldal)
- Parlamenti szakbizottság: EP Regionális Fejlesztési Bizottsága (REGI)
- Közös munkacsoportok (*intergroupok*): 4 területi tematikájú

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

□ RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA:

- „helyi és regionális önkormányzatok hangja”, a „szubszidiaritás elvének őre”
- Korlátozott képviselet: nem minden települési és területi önkormányzat rendelkezik képviselettel az RB-ben – hasonló problémákkal küzdő települések érdekeinek képviselete
- Bizottság, Tanács, EP: konzultálniuk kell a Régiók Bizottságával a helyi és regionális önkormányzatokat érintő és az EUMSZ-ben meghatározott témákban (pl. oktatás, kultúra, közegészségügy, transzeurópai hálózatok, távközlés, gazdasági és társadalmi kohézió)
- Az EP-hez hasonlóan az RB-tagok is az általuk képviselt települési vagy területi önkormányzat érdekeinek becsatornázására helyezik a hangsúlyt
- Régióközi Csoportok (~ EP IG-k)

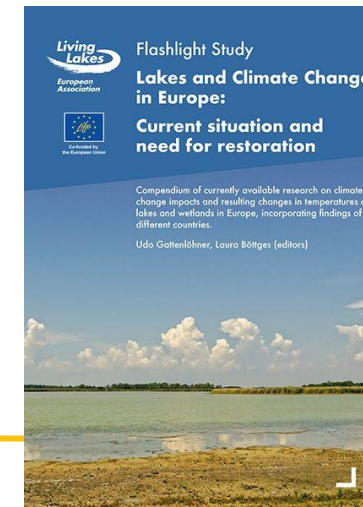
A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

❑ EURÓPAI ÉRDEKSZÖVETSÉGEK ÉS HÁLÓZATOK:

- Érdekkoordinációs fórum
- Széles kapcsolati háló – Európai Bizottság kiemelt partnerként tekint rájuk (management deficit)
- Számos tag, eltérő érdekek → Közös álláspont kialakításának nehézsége/kényszere (közös nevező keresése)
- Borsos tagdíj (de vannak ingyenes hálózatok is)

▪ Tóparti települések szövetségei:

- nEULakes (Network of European Lakes):
<https://www.neulakes.eu/>
- Európai Élő Tavak Szövetsége / European Living Lakes Association (ELLA):
<https://livinglakes.org/ella/>
- Network of Cities with Lakes:
<https://lakesnetwork.org/en/the-network/about-the-network/>

A SZUBNACIONÁLIS ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

❑ BRÜSSZELI SZUBNACIONÁLIS KÉPVISELETI IRODÁK:

- Képviseleti irodák fővárosi, nagyvárosi, regionális érdekek becsatornázására
- Drága bérleti díj
- Magyarországon a regionális képviseleti irodák megszűntek 2010-es évek elején, jelenleg csak Budapest rendelkezik brüsszeli irodával
- Javaslat: Balatoni régió – turisztikai promóció, érdekérvényesítés

A SZERVEZETI KULTÚRA ÉS AZ ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI

A SZERVEZETI KULTÚRA TIPIZÁLÁSA

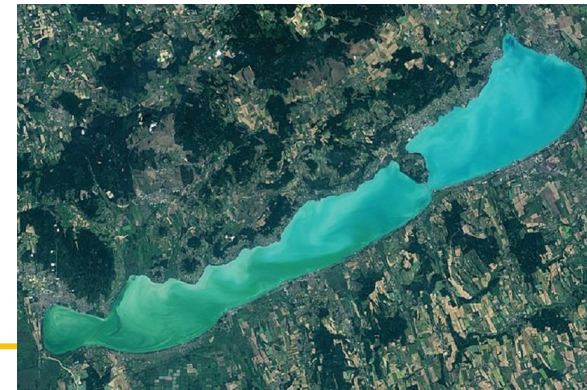
- ❑ **Innovatív kultúra** (rugalmasak, képesek gyorsan alkalmazkodni a változásokhoz, lapos hierarchia jellemzi, nem tesznek különbséget a munkavállalók között, lényeg az új ötlet. Ilyen például a Google)
- ❑ **Agresszív kultúra** (a versenyt és a teljesítményt helyezik a fókuszba agresszív módon szervezeten belül és kívül, jogi viták, több a konfliktus, és általában negatívabb a munkahelyi légkör jellemzi. Ilyen pl. a Microsoft.)
- ❑ **Eredményorientált kultúra** (a fókuszban az elérendő célok és a sikerek, riválisnak tekintik a munkatársakat is, a munkahelyi légkör negatív, versengő.)
- ❑ **Stabil kultúrák** (kiszámítható, szabálykövető, bürokratikus, a közsférára jellemző)
- ❑ **Részletorientált kultúra** (középpontban a pontosság, precizitás, jellemző a vendéglátó- és szállodaiparban, mivel ez képes megkülönböztetni őket más szolgáltatóktól.)
- ❑ **A különböző típusok (illetve a szakirodalom) a belső működést befolyásoló magatartási normákra, követendő értékekre koncentrálnak, kevésbé foglalkoznak mindezek külső hatásaival.**

Négy gyakorlati példa az érdekérvényesítés és a szervezeti kultúra közötti kapcsolatra, továbbá az uniós szintű szabályozás hatására:

- DG Agri
- AM
- EP, DG AGRI, LESZ
- DG Regio – Talent Development Trap - KTM
- Uniós szintű jogi szabályozás: A Bizottság 240/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. január 7.) az európai strukturális és beruházási alapok keretében megvalósított partnerségre vonatkozó európai magatartási kódexről

KONKLÚZIÓ

- ❑ A települési és területi önkormányzatok számára fontos, hogy információt szerezzenek az uniós jogalkotási folyamatokról és – lehetőség szerint – becsatornázzák érdekeiket az uniós döntéshozatalba.
- ❑ Számos csatorna áll rendelkezésükre.
- ❑ Javaslat – különösen a Balaton Régió vonatkozásában:
 - Olyan – idegen nyelveket (angol, francia) beszélő – önkormányzati alkalmazott foglalkoztatása, aki ismeri az uniós döntéshozatali folyamatot. Adott esetben: az EU működésében jártas szakértők által biztosított képzés az önkormányzati alkalmazottak számára.
 - Csatlakozás a tóparti térségekkel kapcsolatos európai hálózatokhoz.
 - Balaton Régió brüsszeli képviseleti iroda létesítése.

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

A 146411 számú projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, a K-23 pályázati program finanszírozásában valósult meg.

Brucker Balázs / Finta István

Siófok, 2025. január 24.

brucker.balazs@krtk.hun-ren.hu

finta.istvan@krtk.hun-ren.hu

HUN
REN

| < | >
' < | >
R K I